

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13Co/46/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8217205322
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Radomský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8217205322.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Andreja Radomského a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana v právnej veci žalobcov: 1/ M. A.Š., N.. XX.XX.XXXX, C. A. C. XXX/XX, XXX XX C. W. S., 2/ V. T., N.. XX.XX.XXXX, C. A. Q. XXX/XX, XXX XX C. W. S., 3/ V. K., N.. XX.XX.XXXX, C. A. V. XXX/X, XXX XX A., všetci žalobcovia zastúpení: Mgr. Pavel Horovčák, advokát, so sídlom Hronocova 3, 040 01 Košice, IČO: 42102120, proti žalovaným: 1/ Q. A., N.. XX.XX.XXXX, C. A. M.Ý. C. XX, XXX XX X., 2/ Q.N. A., N.. XX.XX.XXXX, C. A. M. C. XX, XXX XX X., 3/ V. A., N.. XX.XX.XXXX, M. C. XX, žalovaní v 1. až 3. rade zastúpení: JUDr. Eva Hudáková, advokátka, so sídlom Dlhý rad 17, 085 01 Bardejov, IČO: 42234484, 4./ W.. V. K. B., N.. XX.XX.XXXX, C. XXXX/XX, A., 5./ Q. A., N.. XX.XX.XXXX, M. C. XX, o určenie, či nehnuteľnosť patrí do dedičstva a o určenie nehnuteľností do vlastníctva v čase smrti poručiteľa, o odvolaní žalobcov v 1., 2. a 3. rade proti rozsudku Okresného súdu Bardejov, č. k. 7C/22/2017-468 zo dňa 19.12.2019, takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok vo výroku II. a III.
- II. Žalovaným v 1. a 2. rade voči žalobcom v 1. až 3. rade priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.
- III. Žalovaným v 3. až 5. rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobcovia v 1. až 3. rade žalobou datovanou 25.07.2017 a doručenou tunajšiemu súdu 31.07.2017, opravenou a doplnenou podaním z 1.6.2018 doručeným súdu 05.08.2018 a podaním zo 14.02.2019 doručeným 18.02.2019 sa svojim konečným návrhom domáhali určenia, že nehnuteľnosti, resp. spoluvlastnícke podiely k nim špecifikované v časti I. výroku tohto rozsudku, ako aj rodinný dom, súp. č. XX, zapísaný na LV č. XX, stojaci na parcele E. K. Č.. XX, kat. úz. M. C. boli v čase smrti Q. A., N.. XX.XX.XXXX, D. XX.XX.XXXX, N. A. M. C. Z. XX (ďalej len „Q. A.“) v jeho vlastníctve a patria do dedičstva po ňom. Takto vymedzený predmet konania zohľadňuje skoršie zastavenie konania voči J. A., N.. XX.XX.XXXX uznesením tunajšieho súdu č. k. 7C/22/2017-211 z 02.04.2019 právoplatným 10.5.2019, voči ktorému sa žalobcovia, skôr než z ich strany došlo k späťvzatiu žaloby, domáhali obdobného určenia práv aj k parcelám Z. K. Č.. XXX/XX a Z. K. Č.. XXX/XXX zapísaným na LV č. XXX, kat. úz. M. C. a je totožný s opravou petitu žaloby v podaní zo 14.02.2019 doručenom 18.02.2019 vymedzenom žalobcami po postupe podľa § 129 a 130 Civilného sporového poriadku.

2. Okresný súd Bardejov ako súd prvej inštancie (ďalej len „súd prvej inštancie“), napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„I. U r č u j e , že do dedičstva po Q. A., N. XX.X.XXXX, D. X.X.XXXX, N. A. M.Ý. C. XX patria:

a) v celosti nehnuteľnosti vedené na liste vlastníctva č. XXX, katastrálne územie M. C. pod A. na osobu žalovaného v 1. rade, zapísané ako

- parcela Z. K. č. XX/XX - záhrada o výmere 156 m²,
- parcela Z. K. č. XXX - orná pôda o výmere 886 m²,
- parcela Z. K. č. XXX/XX - orná pôda o výmere 2589 m²,
- parcela Z. K. č. XXX/XX - orná pôda o výmere 826 m²,
- parcela Z. K. č. XXX/XX - orná pôda o výmere 2879 m²,
- parcela Z. K. č. XXX/XXX - orná pôda o výmere 2662 m²,
- parcela Z. K. č. XXX/XXX - orná pôda o výmere 2666 m²,
- parcela Z. K. č. XXX/XXX - orná pôda o výmere 1303 m²,
- parcela Z. K. č. XXX/XX - trvalý trávny porast o výmere 3420 m²,
- parcela Z. K. č. XXX/X - trvalý trávny porast o výmere 687 m²,
- parcela Z. K. č. XXX/XX - trvalý trávny porast o výmere 1666 m²,
- parcela Z. K. č. XXX/XX - trvalý trávny porast o výmere 1615 m²,
- parcela Z. K. č. XXX/XXX - trvalý trávny porast o výmere 1078 m²,
- parcela Z. K. č. XXX/X - trvalý trávny porast o výmere 330 m²,
- parcela Z. K. č. XXX/XXX - lesný pozemok o výmere 21032 m²,
- parcela Z. K. č. XXX/XXX - lesný pozemok o výmere 42230 m²,
- parcela Z. K. č. XXX/XXX - lesný pozemok o výmere 6950 m²;

b) spoluvlastnícky podiel 2/38-iny z celku na parcele Z. K. Č.. XXX - trvalý trávny porast o výmere 26843 m², zapísaný na liste vlastníctva č. XXX vedenom pre katastrálne územie M. C. pod A. na osobu žalovaného v 1. rade;

c) spoluvlastnícky podiel 7/42-in z celku na nehnuteľnostiach vedených na liste vlastníctva č. XXX, katastrálne územie M. C. pod A. na osobu žalovaného v 1. rade, zapísaných ako

- parcela Z. K. č. XXX - orná pôda o výmere 2050 m²,
- parcela Z. K. č. XXX - orná pôda o výmere 1360 m²,
- parcela Z. K. č. XXX - orná pôda o výmere 782 m²,
- parcela Z. K. č. XXX - orná pôda o výmere 1935 m²,
- parcela Z. K. č. XXX - orná pôda o výmere 4292 m²,
- parcela Z. K. č. XXX/X - orná pôda o výmere 2066 m²,
- parcela Z. K. č. XXX - orná pôda o výmere 2698 m²,
- parcela Z. K. č. XXX - orná pôda o výmere 2794 m²,
- parcela Z. K. č. XXX - orná pôda o výmere 1863 m²,
- parcela Z. K. č. XXX - orná pôda o výmere 3223 m²,
- parcela Z. K. č. XXX/XX - orná pôda o výmere 784 m²,
- parcela Z. K. č. XXX - orná pôda o výmere 2265 m²,
- parcela Z. K. č. XXX - orná pôda o výmere 3592 m²,
- parcela Z. K. č. XXX - orná pôda o výmere 3208 m²,
- parcela Z. K. č. XXX/X - orná pôda o výmere 703 m²,
- parcela Z. K. č. XXX/X - orná pôda o výmere 638 m²,
- parcela Z. K. č. XXX/X - orná pôda o výmere 2909 m²,
- parcela Z. K. č. XXX/X - orná pôda o výmere 1966 m²,
- parcela Z. K. č. XXX/X - orná pôda o výmere 634 m²,
- parcela Z. K. č. XXX/X - orná pôda o výmere 795 m²,
- parcela Z. K. č. XXX/X - orná pôda o výmere 403 m²,
- parcela Z. K. č. XXX/X - orná pôda o výmere 1767 m²,
- parcela Z. K. č. XXX/X - orná pôda o výmere 1152 m²,
- parcela Z. K. č. XXX/X - orná pôda o výmere 230 m²,
- parcela Z. K. č. XXX - orná pôda o výmere 3711 m²;

d) spoluvlastnícky podiel 7/42-in z celku na parcele Z. K. Č.. X/X - orná pôda o výmere 2228 m² zapísaný na liste vlastníctva č. XXX vedenom pre katastrálne územie M. C. pod A. na osobu žalovaného v 2. rade.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalovaným v 1. až 3. rade voči žalobcom v 1. až 3. rade nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .“

3. Právne súd prvej inštancie vec posúdil podľa ustanovenia § 132 ods. 1, 2, § 133 ods. 1, 2, § 460 Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 1, § 5 ods. 1, § 28 ods. 1 - 3 Katastrálneho zákona, § 46 ods. 1, § 133, § 134 ods. 2, § 135, § 490, § 35 ods. 2, § 40a ods. 1, § 100 ods. 1, § 101, § 500 ods. 1, § 143 ods. 1, § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

4. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie skutkovo odôvodnil tým, že žalovaný v 1. rade okrem tvrdení prezentovaných v jeho stanoviskách k predmetu konania pri svojom výsluchu v podstatnom uvádzal, že darovanie poľnohospodárskej pôdy, ktorá je predmetom tohto konania navrhol Q. A. a spísanie tejto zmluvy sprostredkoval žalovaný v 3. rade. Uvádzal, že pravosť podpisov na tejto zmluve overovala sestra žalovaného v 1. rade z dôvodu, že pracovala na matričnom úrade v susednej obci X.. Ďalej uvádzal, že úkony k zápisu darovacej zmluvy z 20.12.1999 v katastri nehnuteľností realizoval žalovaný v 3. rade, ktorý sa v týchto veciach mal vyznať, s poukazom na to, že v minulosti bol starostom obce M. C.. Tieto poľnohospodárske pozemky sú v súčasnosti prenajaté J. A., resp. obchodnej spoločnosti v jeho vlastníctve, predtým ich malo v prenájme poľnohospodárske družstvo pôsobiace v obci. Uvádzal tiež, že k prevodu niektorých pozemkov na pána A. došlo z obdobných dôvodov aké prezentoval žalovaný v 2. rade ohľadne parcely Z. K. Č.. X/X zapísanej na LV č. XXX, k. ú. M. C. a tiež, že niektoré pozemky v minulosti neboli evidované v katastri nehnuteľností, preto táto otázka mohla byť medzi stranami predmetom riešenia. K prevodu domu súp. č. XX na LV č. XX, k. ú. M. C. uvádzal, že ho nadobudol od žalovaného v 3. rade na jeho návrh. Tvrdil pritom, že v tomto dome žil od svojho narodenia (r. XXXX) do doby odsťahovania sa do domu súp. č. XX, v ktorom v súčasnosti býva (r. XXXX), ďalej že dom súp. č. XX bol dokončený približne v roku XXXX a tiež poprel, že by na parcele E. K. XX stál aj iný dom. Z výsluchu žalovaného v 2. rade vyplynulo, že vlastníkom parcely Z. K. X/X, zapísanej na LV č. XXX, kat. územie M. C. sa stal na základe zámennej zmluvy uzavretej so žalovaným v 1. rade z dôvodu jeho vlastného záujmu o scelenie pozemkov, keďže parcela sa nachádzala v blízkosti jeho nehnuteľností, na ktorých vykonáva hospodársku činnosť. Zámenou žalovaný v 1. rade získal pozemok, ktorý bol v celosti v jeho vlastníctve a žalovaný v 2. rade získal vlastníctvo spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 7/42-in z celku k parcele Z. K. Č.. X/X. Uvádzal, že takéto zámenné zmluvy navrhol a uzatvoril aj s inými osobami disponujúcimi majetkovými podielmi k poľnohospodárskej pôde v obci a inicioval ich vzhľadom na stav pozemkových úprav v katastrálnom území obce. Pri svojom výsluchu prezentoval, že táto zámena bola hlavne v jeho záujme a preto financoval aj náklady na jej uzatvorenie prostredníctvom notára. Poukazoval pri tom na praktické dôsledky scelenia poľnohospodárskej pôdy, teda že pri hospodárení s pôdou je podstatné, aby získal väčšinu v pôdnom bloku, následkom čoho má reálnu možnosť rozhodovať o hospodárení s pozemkami patriacimi do daného pôdneho bloku. Svedok J. K., ktorý je manželom žalobkyne v 3. rade v podstatnom vypovedal, že podpis poručiťľa na jednej z týchto zmlúv bol overený dcérou žalovaného v 3. rade, ktorý je jeho švagrom, ktorá bola v čase overenia podpisu na zmluve matrikárkou. Tvrdil, že poručiťľa dobre poznal, rovnako ako aj jeho názory ohľadne majetku, ktorý je predmetom konania, ako aj že žalovaný v 3. rade sa domáhal prepisu týchto majetkov na svoje meno, čo však poručiťľ mal podľa neho podmieňovať vysporiadaním sa so súrodencami žalovaného v 3. rade. Medzi stranami nebolo sporu o tom, že nehnuteľnosti, resp. spoluvlastnícke podiely k nim, ktoré boli predmetom tohto konania tak ako sú tieto vymedzené v časti I. písm. a) až d) výroku tohto rozsudku boli pôvodne vo vlastníctve Q. A., ktorý v zmysle oznámenia o úmrtí z XX.XX.XXXX (č.l. 22) zomrel XX.XX.XXXX. Rovnako sporná nebola ani skutočnosť, že dedičské konanie po poručiťľovi vedené pod sp. zn. D 241/01 bolo zastavené po predbežnom vyšetrení notára ako súdneho komisára vykonanom so žalovaným v 3. rade, podľa ktorého zomrelý nezanechal žiaden majetok. Ako potenciálny dedičia boli v konaní zistení žalobcovia v 1. až 3. rade, žalovaný v 3. rade a manželka poručiťľa V. A. T. A., N.. XX.XX.XXXX, čo osvedčuje obsah spisu D 241/01, teda okruh účastníkov konania zahŕňa všetkých potenciálnych dedičov Q. A.. Zo zabezpečených listov vlastníctva č. XXX, XXX, XXX vedených pre kat. úz. M. C. bolo zistené, že všetky parcely, resp. spoluvlastnícke podiely k nim, ktoré boli predmetom tohto konania a sú špecifikované v časti I. písm. a) až c) výroku tohto rozsudku boli v čase vydania tohto rozsudku zapísané na žalovaného v 1. rade (na LV č. XXX pod A., na LV č. XXX pod A. v 2/38-inách a na LV č. XXX pod A. v 7/42-inách) a to na základe darovacej zmluvy, ktorej vklad bol povolený pod č. M. XXXX/XXXX. Z obsahu oboznámených dôkazov vyplýva, že išlo o darovaciu zmluvu uzavretú medzi Q. A. ako darcom a žalovaným v 3. rade ako obdarovaným, ktorá je datovaná dňom 20.12.1999. Na označenej darovacej zmluve bol podpis darcu overený, resp. uznaný za vlastný podľa overovacej

knihy č. XX dňa 16.03.2000 pred matričným úradom v X.. Podľa nesporných tvrdení medzi stranami, overenie podpisu Q. A. vykonala jeho vnučka a súčasne sestra žalovaného v 3. rade, zamestnaná v tom čase na obecnom úrade v X.. Vo veci bolo zistené, že vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností bol podľa vyznačenia na zmluve doložkou Okresného úradu Bardejov, katastrálny odbor, povolený 25.06.2001 pod č. M. XXXX/XXXX. Z úplného listu vlastníctva č. XXX vedeného pre kat. úz. M. C. bolo zistené, je na ňom vedená parcela Z. K. Č.. X/X, orná pôda o výmere 2228 m². Pozemok sa nachádza mimo zastavaného územia obce. List vlastníctva bol založený pod pol. v. z. XX/XX, žalovaný v 2. rade pod A. nadobudol vlastnícke právo k spoluvlastníckemu podielu 7/42-in na označenej parcele zámenou zmluvou zapísanou pod sp. zn. M. XXXX/XXXX od žalovaného v 1. rade, vedeného ako vlastníka pôvodne pod A., ktorý mal preveďený spoluvlastnícky podiel k nej nadobudnúť darovacou zmluvou evidovanou pod zn. M. XXXX/XXXX. Z úplného listu vlastníctva č. XX vedeného pre kat. úz. M. C. bolo zistené, že vlastnícke právo poručiťľa k domu súp. č. XX a k parcele Z. XX, katastrálne územie bolo zapísané na základe pozemnoknižnej zápisnice XXX, mpč. XX pod pol. v. z. XX/XX. K zmene v osobe vlastníka došlo na základe darovacej zmluvy, registrovanej pod sp. zn. RI 1737/90 a táto zmena bola do katastra nehnuteľností zapísaná záznamom sp. zn. Z XXX/XX pod pol. v. z. XX/XX. Zo správy Okresného úradu Bardejov, katastrálny odbor z 08.07.2019 a k nej pripojených príloh bolo zistené, že tento list vlastníctva bol založený na základe položky výkazu zmien č. XX/XX, pri ktorej došlo ku komplexnému zakladaniu právnych vzťahov, v danom prípade aj prvotnému zápisu parcely Z. Č.. XX a domu súp. č. XX na list vlastníctva č. XX (dovtedajší evidenčný list užívateľa č. XX) a to na podklade rozhodnutia Štátneho notárstva v Bardejove sp. zn. D 76/79 (pol. v. z. X/XX). Z darovacej zmluvy z 09.10.1990 bolo zistené, že Q. A. ako darca a žalovaný v 3. rade ako obdarovaný uzavreli označeného dňa darovaciu zmluvu, podpis darcu na ktorej bol osvedčený pred Štátnym notárstvom v Bardejove dňa 10.10.1990. Podpis darcu na tejto zmluve žalobcovia v 1. až 3. rade ani nespochybňovali. Podľa čl. III. označenej zmluvy, predmetom majetkového prevodu boli nehnuteľnosti „zapísané v záp. č. XXX mpč. XX pod A. Z. XX dom čp. XX a dvor vo výmere 1144 m² v celosti a súčasť a prísl. a to: ploty, vonkajšie úpravy a trvalé porasty. Tieto nehnuteľnosti sú vyznačené v GO pláne z 23.05.1979 č. XXX-X-XXXX-XX/XX overeného 19.09.1990 - k. ú. obce M. C.“. Podľa čl. IV. zmluvy hodnota daru činila 182 920,- Kčs, a podľa čl. I. zmluvy darca mal predmetné nehnuteľnosti nadobudnúť od sestry titulom dedenia s odkazom na konanie sp. zn. D 76/79, pričom zmluva obsahuje aj vyhlásenie podpísaných, že zmluvné strany sa na tomto právnom úkone dohodli dobrovoľne a ich prejav vôle je slobodný a vážny. Zmluva bola napísaná v advokátskej kancelárii advokáta Q.. Q. Q., ktorý bol splnomocnený aj k úkonom súvisiacim s jej registráciou. Z doložky Štátneho notárstva v Bardejove vyplýva, že darovacia zmluva bola registrovaná rozhodnutím z 23.05.1991 pod č. k. RI 1737/90 a týmto dňom nastali účinky jej registrácie. Do katastra nehnuteľností bola zmluva zapísaná záznamom č. Z 369/99 dňa 09.02.1999 (č.l. 368). Z výpisu zo zápisnice č. XXX pozemkovej knihy kat. úz. M. C. z 24.09.1990 bolo zistené, že na nej bola pôvodne evidovaná parcela mpč. XX, popisne dom o výmere 1554 m² pod A. na mene V.Á. Q. T. A. v 1/1, titulom pôvodného zápisu odpísaná zo záp. č. XX tejto pozemkovej knihy. Podľa identifikácie parciel č. XX/XX prevedenej v dedičskom konaní po V. Q., T. A. z 31.03.1979 bola mpč. XX, o výmere 1554 m² (pkv XXX) so stavom v evidencii nehnuteľností k označenému dňu vyhodnotená ako neidentická. Podľa lustrácie nehnuteľností v pozemkovej knihe prevedenej v rámci dedičského konania, na zápisnici č. XXX bola vedená mpč. XX, dom č. XX o výmere 1554 m², ako jej vlastníčka v 1/1 bola titulom kúpy 12.11.1940, č.d. XXXX pod A. vedená V. Q., T. A.. Rozhodnutím Štátneho notárstva v Bardejove sp. zn. D 76/79 z 05.03.1979, právoplatným 04.05.1979 bolo potvrdené nadobudnutie celého dedičstva poručiťľky V. Q., T. A. (vrátane majetku vedeného v zápisnici č. XXX, mpč. XX pod A. v 1/1) jej bratom, Q. A., ako jediným zákonným dedičom. Z obsahu geometrického plánu č. XXX-X-XXXX-XX/XX, overeného 23.5.1979 Krajskou správou geodézie a kartografie v Prešove, Stredisko geodézie v Bardejove, následne overeného ako súladného s údajmi EN Krajskou správou geodézie a kartografie v Košiciach dňa 19.09.1990, ktorý bol spolu s darovacou zmluvou z 09.10.2000 predložený k registrácii zmluvy do spisu Štátneho notárstva v Bardejove sp. zn. RI 1737/90 bolo zistené, že stav zachytený v pozemnoknižnej zápisnici XXX ako mpč. XX dom o výmere 1554 m² (po oprave 1144 m²) zodpovedá stavu parcely Z. XX o výmere 1144 m² zapísanej na čís. evid. listu XX ako dom č. súp. XX a dvor. Geometrický plán bol vyhotovený pri HTM (t.j. hospodársko-technickom mapovaní r. XXXX), záznam podrobného merania obsahuje meračský náčrt č. XX. Geometrický plán súčasne obsahuje geodetické zobrazenie parcely Z. XX a domu na neho postaveného. Z dotazníka a čestného vyhlásenia k registrácii a spolplatneniu zmluvy z 08.10.1990 podpísaného poručiťľom a žalovaným v 3. rade, ktorý je súčasťou spisu Štátneho notárstva v Bardejove sp. zn. RI 1737/90 vyplýva označenie nehnuteľnosti prevádzanej darovacou zmluvou z 09.10.1990 nasledovne: „záp. č. XXX, k. ú. M.. C., mpč. XX, čomu zodpovedá stav na GO pláne č. XXX-X-XXXX-XX/XX zo dňa 22.5.1979, Z. XX dom č. XX a dvor o výmere 1144 m²“. Z

oboznámeného spisu Štátneho notárstva v Bardejove sp. zn. RI 1737/90 bolo zistené, že k registrácii darovacej zmluvy z 09.10.1990 bol pripojený aj znalecký posudok č. XX-XXX/XXXX z 15.09.1990 znalca W. K., L. X. V. X, XXX XX A. o cene nehnuteľnosti vedenej v pozemnoknižnej zápisnici XXX, k. ú. M. C. č. XX. Podkladom pre jeho vypracovanie bol okrem označenej zápisnice aj výpis z listu vlastníctva č. XX z 30.06.1981, rozhodnutie sp. zn. D 76/79 z 05.03.1978, vyššie označený geometrický plán a stavebné povolenie č. XXXX/XX zo 14.06.1957. Znalec v znaleckom posudku označil za majiteľov nehnuteľnosti Q. A., N.. XX.XX.XXXX P. V.. V. T.. A., N.. XX.XX.XXXX v podiele 1/1 a vznik stavby datoval rokom 1959 a cenu nehnuteľností ustálil v hodnote 182 920,- Kčs. Z potvrdenia č. Y-XXX/XXXX-XXX z 12.09.2019 vydaného Obecným úradom Vyšný Tvarožec bolo zistené, že na parcele E. K. Č.. XX, vedenej t.č. na LV č. XX, k. ú. M. C. bol v roku 1960 postavený rodinný dom s. č. XX, ktorý bol v roku 1974 prečíslovaný a bolo mu pridelené až doposiaľ súp. č. XX. V zmysle obsahu tohto potvrdenia, žiadny iný dom na označenej parcele okrem domu súp. č. XX nestál. Z obsahu kópie knihy o osobách prihlásených k trvalému pobytu na adrese Vyšný Tvarožec č.d. XX (neskôr č. d. XX) vyplýva, že poručiteľ s manželkou ako aj žalovaný v 3. rade boli prihlásení na uvedenej adrese k trvalému pobytu od r. 1953 a žalobca v 1. rade od 31.08.1955 do 08.12.1966. Z potvrdenia Obecného úradu Vyšný Tvarožec z 18.02.1999 vydaného na žiadosť žalovaného v 3. rade za účelom majetkoprávneho vysporiadanie vyplýva, že žalovaný v 3. rade mal na parcele K. Č.. XX svojpomocne v roku 1952 postaviť rodinný dom. Podľa darovacej zmluvy z 23.04.2013 žalovaný v 3. rade previedol na žalovaného v 1. rade parcelu E. K. Č.. XX - zastavané plochy a nádvorie o výmere 1171 m² a rodinný dom súp. č. XX stojaci na parcele E. K. Č.. XX, ktoré sú vedené na LV č. XX, kat. úz. M. C.. Účinky vkladu vlastníckeho práva na žalovaného v 1. rade nastali v zmysle rozhodnutia Správy katastra Bardejov č. M. XXXX/XX dňa 22.05.2013. Z prílohy správy Okresného úradu Bardejov z 28.11.2019 vyžiadanej k zápisu domu súp. č. XX, kat. úz. M. C., ktorou je potvrdenie Obecného úradu Vyšný Tvarožec zo 04.02.2005 bolo zistené, že tento rodinný dom bol postavený na parcele E. K. Č.. XX v roku 1962, ktorého vlastníkom bol Q. Q..

5. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne odôvodnil tým, že súd zamietol návrh na vykonanie znaleckého dokazovania z odboru grafológie, odvetvie písomoznalectvo vo vzťahu k darovacej zmluve z 20.12.1999 na preukázanie žalobcami spochybnenej pravosti podpisu Q. A. na nej, majúci za to, že z iných dôkazov vyvedené preukázané zistenia postačovali pre vyhovie uplatnenému nároku žalobcov v 1. až 3. rade formulovanom v petite žaloby, ktorou sa domáhali určenia nehnuteľností prevádzaných zmluvou z 20.12.1999 do dedičstva po Q. A.. Toto dokazovanie by teda viedlo k predĺženiu konania a bolo by v rozpore so zásadou rýchlosti a hospodárnosti konania. Súd je povinný vykonať len také dôkazy, ktoré postačujú pre rozhodnutie vo veci, nie je povinný realizovať v konaní všetky stranami navrhované dôkazy, obzvlášť v prípade, ak by tieto nezvrátili právne posúdenie vykonané na podklade už vykonaných dôkazov. Tak je tomu i v tomto prípade, v ktorom záver, že nehnuteľnosti špecifikované v časti I. výroku tohto rozsudku patria do dedičstva po poručiťovi bolo možné urobiť bez ohľadu na zistenia týkajúce sa pravosti podpisu poručiťeľa na zmluve z 20.12.1999 a to zo skutkových zistení vyplývajúcich z konania o vklade označenej darovacej zmluvy do katastra nehnuteľností. Obdobne pre posúdenie žalobou prednesených nárokov predložených nárokov rovnako nebol nevyhnutný ani výsluch žalovaného v 3. rade, ktorý sa pojednávani opakovane nezúčastnil pre svoj zlý zdravotný stav, čo súd uznal akceptujúc potvrdenia ošetrojúcich lekárov z 19.06.2019 a z 25.11.2019. Odročenie pojednávania za účelom vykonania jeho výsluchu vzhľadom na zistené skutkové okolnosti by bolo nevhodné, pretože výsluch strany o tvrdených skutočnostiach možno nariadiť len ak ich nemožno preukázať inak. Relevantné skutočnosti pre posúdenie prípadu tvrdené žalovanými v 1. a 3. rade boli preukázané inými dôkazmi a žalobcovia okrem argumentácie, že požadujú jeho priame vyjadrenie k veci konkrétne skutočnosti, ktoré mohli byť preukázané len jeho výsluchom (a nie inými dôkazmi, ktoré mali k dispozícii) vo svojej podstate ani neformulovali. Navyše vykonané dokazovanie umožnilo ustálenie právnych záverov ako pri alternatíve nadobudnutia domu súp. č. XX vedeného na LV č. XX, kat. úz. M.Š. C., Q. A. v celosti ako aj pri alternatíve, že bol ním svojpomocne postavený dom počas trvania manželstva a správne mal patriť do bezpodielového spoluvlastníctva s jeho manželkou. Vychádzajúc z aktuálnej procesnej situácie sa tak ukázalo pre postup a rozhodnutie súdu vo veci primerané návrh na jeho výsluch v ďalšom konaní zamietnuť a vo veci meritórne rozhodnúť.

6. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne odôvodnil, čo sa týka posúdenia dôvodnosti nároku na určenie nehnuteľnosti špecifikovanej v časti 1 výroku predmetného rozsudku do dedičstva, vec odôvodnil tým, že ak rozhodnutie o povolení vkladu do katastra nehnuteľností nenadobudlo právoplatnosť za života prevodcu (a právne účinky vkladu nenastali ku dňu podania návrhu na vklad alebo v deň uvedený v návrhu na vklad), nehnuteľnosti boli v čase smrti prevodcu v jeho vlastníctve a patria do dedičstva po

ňom (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 196/2005 z 29.11.2005). Účinky vkladu podľa § 133 ods. 2 Občianskeho zákonníka spočívajú v nadobudnutí vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, t.j. vo vecno-právnych následkoch a nie v obligačno-právnych následkoch (v účinnosti) zmluvy, ktoré nastali platným prijatím návrhu na uzavretie zmluvy (§ 44 ods. 1 Občianskeho zákonníka) (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 184/2005 z 28.02.2006). Z vykonaného dokazovania nepochybne vyplýva, že vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam špecifikovaným v časti I. výroku tohto rozsudku na žalovaného v 1. rade, ktoré mal nadobudnúť na základe darovacej zmluvy z 20.12.1999 od poručiteľa (podpis ktorého bol podľa osvedčovacej doložky osvedčený pred obecným úradom X. 16.03.2000) bol povolený 25.06.2001 pod č. M. XXXX/XXXX. Keďže však poručiteľ zomrel už 09.04.2001, je nepochybné, že rozhodnutie o povolení vkladu do katastra nehnuteľností nenadobudlo právoplatnosť pred o dňom jeho smrti a tým nevznikli za jeho života ani právne účinky vkladu (§ 5 ods. 1 a ostatné citované ustanovenia katastrálneho zákona), medzi ktoré patrí aj vznik vlastníckeho práva. Teda v čase smrti Q. A. ako prevodcu boli tieto nehnuteľnosti v jeho vlastníctve a preto patria do dedičstva po ňom, pričom je právne irelevantné, kedy bol podaný návrh na povolenie vkladu vlastníckeho práva tejto zmluvy do katastra nehnuteľností. Súd v tomto smere v plnom rozsahu poukazuje na právne úvahy rozvedené v odôvodnení rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 196/2005 z 29.11.2005, ktorého právna veta bola publikovaná pod R 60/2006 je aplikovateľné aj v prejednávanej právnej veci. Preukázané zistenie, že k vkladu vlastníckeho práva v prospech žalovaného v 1. rade na podklade darovacej zmluvy z 20.12.1999 došlo po smrti poručiteľa má podstatný vplyv na negatívny záver o nadobudnutí vlastníckeho práva žalovaného v 2. rade aj k spoluvlastníckemu podielu 7/42-in z celku k parcele Z. K. Č.. X/X orná pôda o výmere 2228 m², t.č. zapísanému na liste vlastníctva č. XXX vedenom pre katastrálne územie M. C. pod A. na osobu žalovaného v 2. rade. Na základe úplného listu vlastníctva č. XXX ako aj výpovede žalovaných v 1. a 2. rade súd považoval za preukázané, že žalovaný v 2. rade sa stal vlastníkom tohto spoluvlastníckeho podielu až následným prevodom od žalovaného v 1. rade na základe zámennnej zmluvy zapísanej v katastri nehnuteľností pod M. XXXX/XXXX. Teda aj spoluvlastnícky podiel k tejto parcele ku dňu smrti Q. A., t.j. k 09.04.2001 vlastnícky patril Q. A. a patrí do dedičstva po ňom. Pokiaľ žalovaný v 1. rade túto parcelu s ohľadom na stav zápisu v katastri nehnuteľností zámennou zmluvou z 24.09.2009 previedol na žalovaného v 2. rade, konal tak bez toho, aby výlučne na neho predtým zákonným spôsobom (t.j. dedením) prešlo vlastnícke právo k označenému spoluvlastníckemu podielu na parcele Z. K. Č.. X/X, kat. úz. M. C., čím došlo k porušeniu zásady „nemo plus iuris ad alium transfere potest, quam ipse habet“, t.j. nikto nemôže previesť na iného viac práv, ako má sám. V dôsledku toho nemohli nastať ani právne účinky zámeny podielu parcely Z. K. Č.. X/X orná pôda o výmere 2228 m² pôvodne zapísanej na LV č. XXX, kat. úz. M. C. pod A. na žalovanom v 1. rade v 7/42-inách za parcelu Z. K. Č.. XXX/XX orná pôda o výmere 986 m², pôvodne vedenej na LV č. XXX, kat. úz. M. C. pod A. v 1/1-ine na žalovanom v 2. rade. Na základe toho súd konštatuje naplnenie podmienok pre vyhovieť žalobe voči všetkým žalovaným v tejto časti. Žiada sa však poukázať na to, že v predmetnej veci sa v priebehu konania stal nárok žalobcov voči žalovaným v 1. a 3. rade k určení nehnuteľností, resp. ich spoluvlastníckych podielov špecifikovaných v časti I. písm. a) až c) výroku tohto rozsudku nesporný, keďže ho žalovaní v 1. a 3. rade výslovne na pojednávaní konanom 19.12.2019 uznali a už na pojednávaní konanom 17.09.2019 deklarovali možnosť uzavretia zmluvy so žalobcami v tejto časti, obsahom ktorého by bolo určenie týchto nehnuteľností do dedičstva po nebohom Q. A.. Pre odmietnutie žalobcov v 1. až 3. rade uzavrieť so žalovanými v 1. a 3. rade navrhovaný zmier ohľadne tejto časti konania neboli podľa názoru súdu žiadne relevantné dôvody, a tento ich postup neodôvodňuje ani ich všeobecná argumentácia o bližšie nekonkretizovaných súvislostiach nimi napádaných právnych úkonov pre zohľadnenie nimi naznačovanej etickej roviny predloženého prípadu. Na uvedenú zmenu postoja žalobcov v 1. až 3. rade k zmiernému návrhu v tejto časti konania, ktorý bol v ich prospech súd v konečnom dôsledku prihliadal aj v súvislosti so svojím rozhodnutím o nároku na náhradu trov konania.

7. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie k posúdeniu dôvodnosti nároku na určenie rodinného domu súp. č. XX na parcele E. K. Č.. XX vedeného na LV č. XX pre kat. úz. M. C. do dedičstva právne posúdil tak, že nárok na určenie rodinného domu súp. č. XX na parcele E. K. Č.. XX, vedeného na LV č. XX, kat. úz. M. C. do dedičstva po Q. A. žalobcovia v 1. až 3. rade zakladali na tvrdení, že darovacou zmluvou z 9.10.1990 poručiteľ prevádzal len pozemok bez domu, resp. išlo o dom iný (skôr postavený), než dom súp. č. XX a následne aj na tvrdení, že dom súp. č. XX postavil poručiteľ počas manželstva a preto patril do bezpodielového spoluvlastníctva manželov - pokiaľ teda darovaciu zmluvu uzavrel iba Q. A. ako jeden z manželov, ide o zmluvu neplatnú. Na podklade tejto žalobcami predloženej argumentácie však súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru o nedôvodnosti uplatneného nároku. Preskúmaním obsahu

darovacej zmluvy z 09.10.1990 uzavretej medzi poručiteľom a žalovaným v 3. rade dospel súd k záveru, že poručiteľ označenou zmluvou previedol darovaním vlastnícke právo nielen k parcele v súčasnosti označenej ako E. K. Č.. XX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 1171 m², ale aj k domu na tejto parcele postavenom. V tejto súvislosti súd poukazuje na znenie § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia darovacej zmluvy, podľa ktorého sa právny úkon (prejav vôle) má vykladať so zreteľom na okolnosti, za ktorých bol urobený. Aj aktuálne znenie § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka kladie dôraz na vôľu toho, kto právny úkon urobil. Pri skúmaní okolností, za ktorých bol právny úkon uzavretý bolo vykonaným dokazovaním preukázané, že na označenej parcele v čase uzavretia zmluvy stál len jeden dom. Tomu bolo najskôr pridelené súpisné č. XX, ktoré bolo v roku 1974 zmenené na súp. č. XX z dôvodu prečíslovania domov v obci M. C.. Súd poukazuje na to, že aj samotní žalobcovia v 1. až 3. rade v žalobe doručenej súdu 31.07.2017 tvrdili, že v minulosti postavený dom na tomto pozemku bol pred rokom 1959 zbúraný a na jeho mieste bol postavený dom, ktorému bolo pridelené súpisné číslo XX. Teda pokiaľ mal byť označenou darovacou zmluvou prevádzaný dom stojaci na parcele E. K. Č.. XX, mohol byť predmetom prevodu len tento rodinný dom; nie je možné totiž prevádzať dom, ktorý neexistuje. V darovacej zmluve z 09.10.2019 je predmet prevodu označený identifikačnými údajmi vychádzajúcimi z pozemnoknižnej zápisnice č. XXX, teda že ide o parcelu mpč. XX, ktorú stotožňuje s parcelou vedenou v tom čase v evidencii nehnuteľností (t.j. správou geodézie) ako Z. XX a ďalej dom č.p. XX a dvor v celosti (čl. I. a čl. III. zmluvy). Takýmto spôsobom vymedzenú identifikáciu predmetu prevodu dopĺňa v zmluve odkaz na geometrický plán č. XXXX-XXXX-XX/XX z 23.05.1979, overený so stavom Z. ku dňu 19.09.1990 pripojený k zmluve pri jej registrácii štátnym notárstvom, čo nepochybne vyplýva z oboznámeného spisu Štátneho notárstva v Bardejove sp. zn. RI 1737/90. Z jeho obsahu ďalej vyplýva, že stav zachytený v pozemkovej knihe v zápisnici XXX t.j. mpč. XX - dom (bez uvedenia popisného čísla) a dvor v opravenej výmere 1144 m² stotožňuje v stave Z. s parcelou č. XX a domom č. p. XX s dvorom. Záver o tom, že predmetom prevodu podľa označenej zmluvy bola ako parcela Z. XX (teraz vedená ako E. K. Č.. XX o výmere 1171 m², oprava výmery ktorej bola realizovaná pod pol. v. z. XX/XX - čl. 345), tak aj dom súp. č. XX potvrdzuje ako bod 3. pripojeného dotazníka z 08.10.1990, ktorý za predmet prevodu explicitne uvádza parcelu Z. Č.. XX a dom č. XX, tak aj spolu so zmluvou predložený znalecký posudok W. K. o cene nehnuteľností z 15.09.1990, ktorého záver o konečnej cene nehnuteľností vedenej v pozemnoknižnej vložke, zápisnici XXX, k. ú. M. C. bol prenesený do čl. IV. darovacej zmluvy z 09.10.1990. Označený znalecký posudok obsahuje ocenenie ako pozemku (parcely Z. Č.. XX o výmere 1144 m²), tak aj domu na neho postavenom v r. 1959 s príslušenstvom. Žiaden z vykonaných dôkazov nenasvedčuje, že by na označenej parcele Z. XX, predtým mpč. XX stál v tom čase dom súp. č. XX, naopak v konaní bolo preukázané, že dom s takýmto súpisným číslom v čase prevodu stál na celkom inom pozemku a to parcele Z. XX/1 (čl. 430 a 433) spisu. Preto aj keď je údaj o súpisnom čísle domu prevedeného darovacou zmluvou z 09.10.1990 nesprávny, v konaní bola vykonanými dôkazmi preukázaná vôľa darcu previesť darovacou zmluvou dom súp. č. XX, ktorý je identifikovaný práve geometrickým plánom č. XXX-X-XXXX-XX/XX z 23.05.1979, na ktorý sa zmluva odvoláva. Z obsahu darovacej zmluvy z 09.10.1990 navyše vyplýva, že ju koncipoval advokát Q. Q. Q., a to vychádzajúc z podkladov predložených a zabezpečených Q. A., ktoré sú obsahom spisu sp. zn. RI 1737/90. V súvislosti s týmto záverom súd pripomína, že z ústavnoprávneho hľadiska nemožno prílišný právny formalizmus a prehnané nároky na formuláciu zmlúv, ktoré by evidentne zasiahli do zmluvnej slobody vyplývajúcej z princípu zmluvnej voľnosti (autonómie vôle) podľa čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky akceptovať. Jedným zo základných princíпов výkladu zmlúv je prioritá výkladu, ktorý nevedie k neplatnosti zmluvy, pred takým výkladom, ktorý vedie k neplatnosti, ak do úvahy prichádzajú obidva výklady. Je tak vyjadrený a podporovaný princíp autonómie zmluvných strán, povaha súkromného práva a s ním spojená spoločenská a hospodárska funkcia zmluvy (porovnaj nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 625/03 zo 14. apríla 2005). Neplatnosť zmluvy má byť reštriktívnou výnimkou, a nie zásadou. Právne úkony sa uskutočňujú s jednoznačným zámerom vyvolať riadne právne účinky, teda nikto nerobí právny úkon s úmyslom, aby bol tento úkon neplatný. Prax pri ktorej sa preferuje opačná téza uprednostňujúca výklad vedúci k neplatnosti zmluvy pred výkladom nezakladajúcim jej neplatnosť nie je ústavne konformná a je v rozpore s princípmi právneho štátu vyplývajúcimi z čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Úloha všeobecného súdu nemôže spočívať vo „vyhľadávaní“ dôvodov neurčitosti predmetu zmluvy, prípadne iných dôvodov jeho neplatnosti (pozri napr. rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I.ÚS 243/07, I. ÚS 242/07, IV. ÚS 15/2014, I. ÚS 640/2014). Formalizmus všeobecných súdov spočívajúci len vo výklade zmluvného textu z neho samotného bez ohľadu na účel úkonu spočívajúci vo vôle účastníkov zmluvného vzťahu je potrebné odmietnuť (porovnaj nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. US 242/07). Aj Najvyšší súd SR v rozsudku sp. zn. 6MCdo 21/2011 z 30.1.2013 prízvukoval, že zásada *actus interpretandus est potius, ut valeat quam, ut*

pereat, t.j. že úkon treba vykladať skôr tak, aby platil, než ako by neplatil, je jednou zo základných zásad súkromného práva. Aj s prihliadnutím na uvedené súd nevyhodnotil skutočnosť nesúladu označenia súpisného čísla domu postaveného na parcele Z. Č.. XX v zmluve a súpisného čísla v geometrickom pláne vymedzujúcom predmet prevodu za dôvod absolútnej neplatnosti darovacej zmluvy v tejto časti z dôvodu jej neurčitosti a výkladom vôle vychádzajúcim z konkrétnych dôkazov vykonaných v konaní dospel k záveru, že predmetom prevodu bol okrem pozemku, t. č. E. K. Č.. XX aj dom v tom čase na ňom stojaci so súp. č. XX. V konaní sa vo vzťahu k domu súp. č. XX na parcele E. K. Č.. XX zapísanému na LV č. XX. kat. úz. M. C. ďalej ukázalo sporným, či túto stavbu nadobudol Q. A. do výlučného vlastníctva dedením po nebohej V. Q., T. A., D. XX.XX.XXXX. Na tejto argumentácii v konaní žalovaní v 1. a 3. rade zotrvali a pre tento záver svedčia predovšetkým výsledky komplexného zakladania právnych vzťahov do evidencie nehnuteľností v roku 1983 (pol. v. z. XX/XX), pri ktorých bolo toto právo v prospech Q. A. založené s poukazom na rozhodnutie sp. zn. D 76/79. Medzi stranami bolo nesporné, že dom súp. č. XX bol postavený v 50-tych rokoch 20. storočia, najneskôr do r. 1962, teda v čase úmrtia V. Q., T. A.K. stál na pôvodnej mpč. XX vedenej v pozemnoknižnej zápisnici č. XXX (výpis z ktorej neuvádza súpisné číslo zapísaného domu) a mohol byť predmetom dedenia. Rozhodnutie sp. zn. D 76/79 z 05.03.1979 svedčí o tom, že nehnuteľnosť „v záp. XXX, mpč. XX pod A. v 1/1“ prešla na Q. A., N.. XX.XX.XXXX. Žalobcovia v 1. až 3. rade naopak argumentovali skutočnosťou, že dom súp. č. XX bol svojpomocne postavený poručiteľom za trvania manželstva a preto patrí do bezpodielového spoluvlastníctva poručiteľa a jeho manželky, V. A.Š. T. A., N.. XX.XX.XXXX. Tejto možnosti nasvedčuje ako obsah znaleckého posudku W. K. o cene nehnuteľností z 15.09.1990 v jeho nálezovej časti, ktorý nevyhnutne musel vychádzať z podkladov predložených k znaleckému posudku, medzi ktoré patrilo aj stavebné povolenie čís. výst. XXXX/XX vydané ONV-OV Bardejov zo 14.06.1957, tak aj žalovanými v 1. a 3. rade predložená kópia archívnych záznamov evidencie trvalého pobytu v dome súp. č. XX (neskôr súp. č. XX) pripojená k potvrdeniu Obecného úradu M. C. z 12.09.2019, z ktorej vyplýva že Q. A., N.. XX.XX.XXXX P. V. A., N.. XX.XX.XXXX boli na uvedenej adrese prihlásení k trvalému pobytu už 28.07.1953 s ubytovaním vo vlastnom byte. K uvedenému sa však žiada poznamenať, že v zmysle § 185 ods. 1 CSP je civilné sporové konanie založené na zásade vykonania len tých dôkazov, ktoré boli stranami navrhnuté včas, pričom v konaní nebol žalobcami v 1. až 2. rade produkovaný žiaden explicitný dôkaz o trvaní manželstva Q.Y. A., N.. XX.XX.XXXX P. V. A., N.. XX.XX.XXXX v čase výstavby sporného domu. Konečný záver o tom, či dom súp. č. XX na parcele E. K. Č.. XX bol postavený poručiteľom a jeho manželkou počas trvania manželstva by však mal význam pre posúdenie otázky relatívnej neplatnosti darovacej zmluvy z 09.10.1990 založenej na nedostatku súhlasu druhého manžela pri uzavretí darovacej zmluvy v zmysle § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorej sa v priebehu konania (konkrétne na pojednávaní 17.09.2019) žalobcovia v 1. až 3. rade dovoľávali len za predpokladu riadneho dovolania sa relatívnej neplatnosti a za súčasného nedôvodného uplatnenia námietky premlčania. Keďže však súd dospel k záveru o splnení podmienok premlčania práva dovoliť sa relatívnej neplatnosti sporného právneho úkonu a súčasne k záveru, že k dovolaniu sa relatívnej neplatnosti zo strany žalobcov nedošlo riadne (t. j. pri splnení predpokladov vyvođených z platných právnych predpisov), v tejto časti pre rozhodnutie súdu postačuje zhrnutie skutočností svedčiacich v prospech alebo neprospech záveru o skutočnom vlastníctve domu súp. č. XX na parcele E. K. Č.. XX bez zaujatia konečného záveru. Totiž v prípade, ak označený dom vlastnícky výlučne patrilo Q. A., N.. XX.XX.XXXX v celosti, potom bolo dostatočne preukázané, že počas svojho života ho previedol darovacou zmluvou z 09.10.1990, registrovanou 23.05.1991 č.k. T. XXXX/XX na svojho syna, žalovaného v 3. rade. Účinnosťou jej registrácie (23.05.1991) došlo k prevodu vlastníckeho práva na žalovaného v 3. rade (§ 134 ods. 2 zákona č. 40/1964 Občiansky zákonník v znení účinnom v čase uzatvorenia darovacej zmluvy z 09.10.1990 t.j. do 31.12.1991) a teda nemôže patriť ani do dedičstva po ňom. V prípade ak označený dom mali manželia Q. A., N.. XX.XX.XXXX P. V. A., N.. XX.XX.XXXX v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, uzavretie prevodnej zmluvy na nehnuteľnosť len jedným z manželov je dôvodom jej relatívnej neplatnosti, na ktorú možno prihliadať, avšak iba za predpokladu, že sa jej ten, kto je takým úkonom dotknutý riadne dovoľá a po splnení tohto predpokladu po uplynutí premlčacej doby tiež len za predpokladu, že druhý účastník zmluvy premlčanie relatívnej neplatnosti nenamietne. To však nie je tento prípad, keďže žalobcovia v 1. až 3. rade sa nedovolali relatívnej neplatnosti písomne a adresne voči ostatným účastníkom darovacej zmluvy, ktorej písomná forma bola stanovená zákonom (§ 46 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Vznesená bola len ústne v rámci pojednávania konaného 17.09.2019 a navyše žalovaní v 1. a 3. rade sa voči tomu vzniesli námietku premlčania relatívnej neplatnosti právneho úkonu, a to ako písomne v podaní z 23.10.2019, tak aj na pojednávaní konanom 19.11.2019 a 19.12.2019. Relatívne neplatný právny úkon vyvoláva všetky účinky ako platný právny úkon, avšak tieto účinky pôsobia len do okamihu dovolania sa právnej skutočnosti opodstatňujúcej záver o relatívnej neplatnosti. Právny úkon je teda podmienenčne platný.

Jeho definitívna platnosť nastáva (ak niet iných dôvodov neplatnosti) po uplynutí troch rokov odo dňa urobena právneho úkonu, počas ktorých sa žiadna oprávnená osoba nedovolá relatívnej neplatnosti. Dovolanie sa relatívnej neplatnosti je jednostranný právny úkon, ktorý sa musí adresovať druhému účastníkovi (ostatným účastníkom právneho úkonu). V prípade keď ten, kto sa dovoláva relatívnej neplatnosti právneho úkonu, nie je účastníkom tohto právneho úkonu, jednostranný prejav vôle treba adresovať všetkým účastníkom relatívne neplatného právneho úkonu. Dôjdením dovolania sa končí relatívna neplatnosť právneho úkonu a nastáva neplatnosť, ktorú účinkami možno prirovnať k absolútnej neplatnosti. Pokiaľ ide o výklad pojmov „dovolať sa“ relatívnej neplatnosti právneho úkonu a „uplatniť nárok“ podľa ustanovenia § 40a OZ, a otázky možnosti, aby nastali účinky prerušenia premlčacej trojročnej doby, toto dovolanie sa neplatnosti možno uskutočniť len podaním návrhu na začatie konania o určenie neplatnosti a neplatnosť musí byť určená vo výroku rozsudku (R 50/1985; s. 234 ods. 3). V písomnej forme ho však treba urobiť vždy, ak je zákonom ustanovená písomná forma právneho úkonu. Z osôb dotknutých relatívne neplatným právnym úkonom je z práva dovolať sa neplatnosti vylúčený ten, kto ju sám spôsobil. Právo dovolať sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote. Po jej uplynutí už nie je možné úspešne sa dovolať relatívnej neplatnosti. Ak však v priebehu tejto premlčacej doby dôjde k dovolaniu sa neplatnosti, právny úkon sa stáva neplatným od začiatku (ex tunc) a túto neplatnosť možno uplatniť v súdnom alebo v inom právnom konaní bez ohľadu na plynutie času. V tom spočíva jej podobnosť s absolútnou neplatnosťou. Bez dovolania sa relatívnej neplatnosti je právny úkon platný a súd či iný orgán právnej ochrany bez tohto jednostranného právneho úkonu nemôže z úradnej povinnosti prihliadnúť na relatívnu neplatnosť. Relatívnu neplatnosť možno uplatniť priamo v súdnom konaní ako procesnú obranu alebo ako vzájomný návrh (na určenie neplatnosti alebo na plnenie). Smrťou účastníka nestráca právny úkon povahu relatívne neplatného právneho úkonu, a preto ju môže uplatniť aj dedič (R 45/1986). Vychádzajúc z vyššie rozvedených podmienok uplatnenia relatívnej neplatnosti právneho úkonu súd dospel k záveru, že v danom prípade žalobcovia v 1. až 3. rade ako dedičia po nebohej V. A., N.. XX.XX.XXXX, manželke Q. A., ktorá zomrela v zmysle údajov zistených zo súdneho registra zomrela XX.XX.XXXX (3D/69/2005) a podľa v konaní nimi produkovaných tvrdení ani samotná V. A., N.. XX.XX.XXXX F. F. XX.XX.XXXX, sa nedovolali relatívnej neplatnosti darovacej zmluvy z 09.10.1990 riadne, t.j. písomným úkonom voči ostatným účastníkom zmluvy a to vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote, ktorá začala plynúť najneskôr registráciou označenej zmluvy, kedy nadobudla svoju účinnosť a došlo súčasne k prevodu vlastníckeho práva (§ 134 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného v čase jej uzavretia), t.j. 23.05.1991 a skončila uplynutím dňa 22.05.1994. V tom čase oprávneným subjektom pre dovolanie sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu bola v prípade, ak dom súp. č. XX patril do bezpodielového spoluvlastníctva manželov len V. A., N.. XX.XX.XXXX, D. XX.XX.XXXX. Neuplatnením tohto práva manželkou poručiteľa sa stal tento právny úkon, aj ak bol relatívne neplatný, platným právnym úkonom. Dodatočná argumentácia žalobcov o rozpore vznesenej námietky premlčania s dobrými mravmi je podľa názoru súdu nedôvodná. Žalobcom v 1. až 3. rade minimálne od smrti ich právnych predchodcov - Q. A., N.. XX.XX.XXXX, D.. X.X.XXXX P. V. A.Č., N.. XX.XX.XXXX, D.. XX.XX.XXXX, bolo známe, že k prevodu tohto domu súp. č. XX, v ktorom minimálne niektorí z nich boli prihlásení aj k trvalému pobytu, muselo dôjsť za ich života, keďže označený dom ani pozemok na ktorom stojí nebol predmetom dedičského konania. Kataster nehnuteľností je založený na zásade verejnosti (šiesta časť katastrálneho zákona) a relevantné údaje pre zistenie osoby vlastníka tej ktorej nehnuteľnosti sú reálne dostupné na základe zákona č. 346/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 215/1995 Z. z. o geodézii a kartografii v znení zákona č. 423/2003 Z. z., ktorý ustanovuje bezodplatné poskytovanie informácií z Informačného systému katastra nehnuteľností všetkým subjektom prostredníctvom katastrálneho portálu (S.:/..K.B.). Preto námietky, že žalobcovia premlčanie tejto námietky nezavinili a súd by na ňu nemal prihliadať sú v rozpore s objektívnym stavom. Vo vzťahu k prevodu domu súp. č. XX spornou darovacou zmluvou ani neboli naznačené, nie to ešte kvalifikovane tvrdené a preukazované žiadne relevantné okolnosti, ktoré by zásadne spochybnili (okrem tvrdenej relatívnej neplatnosti) platnosť právneho úkonu, prípadne neeticnosť konania žalovaného v 3. rade, či ostatných žalovaných, ktoré by podľa nich mohlo odôvodňovať neprihliadnutie na námietku premlčania. Takýmto dôvodom nemôže byť ani svedkom K. tvrdené odmietanie Q. A. previesť vlastnícke právo k ním nadobudnutému majetku na jedno zo svojich detí (na žalovaného v 3. rade) bez ekvivalentnej náhrady ostatným jeho deťom, keďže postoj každého vlastníka v takejto otázke sa v čase môže s ohľadom na vyvíjajúce podmienky meniť, teda aj Q. A. mohol dospieť k inému rozhodnutiu a toto aj realizovať v podobe uzavretia darovacích zmlúv. Navyše obsah jeho výpovede súd aj vzhľadom k manželskému vzťahu so žalobkyňou v 3. rade hodnotí ako nedostatočné pre iné rozhodnutie súdu vo veci. K argumentácii žalobcov v 1. až 3. rade proti priznaniu účinkov vznesenej námietky premlčania odkazujúcej na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.

zn. 2Cdo/249/2014 a inú judikatúru súd uvádza, že znaky konania vykazujúce priamy úmysel poškodiť druhého účastníka je potrebné vyvodzovať z okolností, za ktorých bola námietka premlčania tohto nároku uplatnená a nie z okolností a dôvodov, z ktorých je vznik uplatňovaného nároku odvodzovaný, pričom tieto okolnosti musia byť naplnené vo výnimočnej intenzite, aby bol odôvodnený tak významný zásah do právnej istoty, akým je neumožnenie práva uplatniť námietku premlčania. V danom prípade žiadne takéto výnimočné okolnosti konkrétneho prípadu neboli žalobcami ani formulované. K vzneseniu námietky premlčania žalovaní v 1. a 3. rade pristúpili obratom po namietaní relatívnej neplatnosti právneho úkonu na pojednávaní konanom 17.09.2019. Pokiaľ by aj súd uznal, že k dovolaniu sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu došlo riadne (čo v konaní preukázané nebolo), okolnosti za akých bola námietka vznesená podľa názoru súdu nenasvedčujú žiadnemu priamemu úmyslu žalobcov poškodiť. Možno konštatovať iba to, že námietka bola vznesená po uplynutí času 28 rokov od registrácie darovacej zmluvy z 09.10.1990, teda po uplynutí niekoľkonásobne dlhšieho času, než ktorý na uplatnenie práva stanovuje zákon, čo podľa názoru súdu svojou povahou nemôže byť v rozpore s dobrými mravmi, pretože neprihliadnutie na ňu by neprípustne zasahovalo do právnej istoty subjektov posudzovaného právneho vzťahu. Takýto úmysel poškodiť žalobcov v 1. až 3. rade nemožno vyvodzovať z obsahu potvrdenia Obecného úradu M. C. z 18.02.1999, pretože to nemalo na prevod vlastníctva označeného domu žiadne účinky - z hľadiska prevodu vlastníckeho práva je táto písomnosť irelevantná, keďže k prevodu vlastníckeho práva došlo už registráciou darovacej zmluvy. Navyše nejde o písomnosť vyhotovenú žalovanými v 1. a 3. rade a tiež skutočnosť v nej uvádzaná, že dom bol postavený v roku 1952 sa prima facie nejaví nepravdivá, keďže údaj o osobách prihlásených k trvalému pobytu v tomto dome od r. 1953 indikuje skorší dátum výstavby domu. V tomto smere nemôže byť relevantné ani nepreukázané tvrdenie žalobcov o sfaľovaní podpisu Q. A. na zmluve z 20.12.1999, keďže posúdenie premlčania relatívnej neplatnosti sa týka úplne iného právneho úkonu Q. A. realizovaného v inom čase a v iných podmienkach. Neboli preukázané žiadne konkrétne súvislosti týchto právnych úkonov, ktoré by mali charakter výnimočný a bolo by ich možné vzťahovať na posúdenie podmienok, pre ktoré by prihliadnutie na vznesenú námietku premlčania bolo v rozpore s dobrými mravmi.

8. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku s tým, že k náhrade trov konania uviedol, že o náhrade trov konania súd rozhodol vychádzajúc zo záveru, že žalobcovia v 1. až 3. rade boli úspešní len v časti nároku na určenie nehnuteľností do dedičstva po Q. A., ktoré sú špecifikované v časti I. výroku tohto rozsudku, neboli však úspešní pokiaľ ide o nárok na určenie rodinného domu, súp. č. XX na parcele E. K. Č. XX, kat. úz. M. C. vedeného na LV č. XX. Zároveň boli pre nedostatok naliehavého právneho záujmu neúspešní v časti nároku na určenie označených nehnuteľností do vlastníctva Q. A. ku dňu jeho smrti. Preto súd zastal názor, že žalovaní v 1. až 3. rade boli v konaní mierne (t.j. nad 50% uplatneného nároku) úspešnejší, než žalobcovia v 1. až 3. rade. Žalovaní v 1 až 3. rade si náhradu trov konania neuplatnili a zo spisu im ani nevyplývajú. Takéto rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania sa okrem toho javí spravodlivé aj vzhľadom na okolnosti prípadu, v ktorom žalobcovia v 1. až 3. rade napriek uznaniu časti nároku a ponúkanému uzavretiu zmluvy žalovanými v 1. a 3. rade, tento bez relevantných dôvodov odmietali a na spore ako takom v jeho celom rozsahu trvali.

9. Proti rozsudku výroku II. a III. podali včas odvolanie žalobcovia v 1., 2. a 3. rade, a to z dôvodov uvedených v ustanovení § 365 ods. 1 písm. b/, d/, e/, f/, h/ Civilného sporového poriadku, teda, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočnila jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V prvom rade žalobcovia v 1. až 3. rade (ďalej len „žalobcovia“) v podanom odvolaní uviedli, že samotné odôvodnenie napadnutého rozsudku nie je dostatočne odôvodnené, pokiaľ ide o základné otázky predmetného súdneho sporu, najmä čo sa týka výrokov č. II a III predmetného rozsudku. Ďalšou odvolacou námietkou bola skutočnosť, že súd prvej inštancie nepostupoval správne, keď podanú žalobcu žalobcov zamietol bez vykonania dôkazov, ktoré žalobcovia navrhovali. V podanom odvolaní taktiež uviedli, že v časti výroku I rozhodnutia súdu prvej inštancie, toto rozhodnutie súdu rešpektujú a stotožňujú sa s ním. Čo sa týka nárokov žalobcov v rámci II. zamietavého výroku, z pohľadu súdu prvej inštancie tu žalobcovia uviedli, že podľa ich názoru predmetnou darovacou zmluvou zo dňa 09.10.1990 poručený prevádzal len pozemok bez domu, teda presnejšie, že sa jednalo o iný starý dom postavený oveľa neskôr. Žalobcovia podľa ich

názoru preukázali zmätočnosť predmetnej darovacej zmluvy a zo súvisiaceho vykonaného dokazovania podľa ich názoru vyplynuli skutočnosti odôvodňujúce neplatnosť predmetnej darovacej zmluvy. Jedná sa najmä o zmätočnosť vo vzťahu k súpisnému č. domu, aj keby sa jednalo o samotný rovnaký dom. Podľa ich názoru súdu prvej inštancie nevyhodnotil predložené dôkazy žalobcov ako aj ďalšie skutočnosti, ktoré vyšli v týchto súvislostiach najavo správne a spravodlivo. Zároveň navrhli, aby odvolací súd vykonal dokazovanie v týchto súvislostiach, a to opätovným predvolaním a vypočutím svedka p. J. K., taktiež žiadali od odvolacieho súdu vykonať znalecké dokazovanie s odboru grafológie, odvetvie písomoznalectvo, vo vzťahu k darovacej zmluve zo dňa 20.12.1999, ako aj vo vzťahu k ďalším listinám, ktoré boli v priebehu konania získané z katastra nehnuteľností. Rovnako sa nestotožňujú aj s rozhodnutím súdu prvej inštancie v bode 52 odôvodnenia predmetného rozsudku súdu prvej inštancie, kde súd uviedol, že dodatočná argumentácia žalobcov o rozpore vznesenej námietky premlčania s dobrými mravmi je podľa názoru súdu prvej inštancie nedôvodná. Podľa ich názoru vypočutie svedka J. K., by po vykonaní a doplnení tohto navrhované dokazovania vrátane znaleckého dokazovania boli skutočnosti vo veci ešte jasnejšie a zrejmejšie a umožňovali by prihliadnutie na vznesenú námietku premlčania takým spôsobom, že na túto by sa neprihliadalo, keďže bola urobená v rozpore s dobrými mravmi.

10. K žalobcami podanému odvolaniu zaujali svoje stanovisko žalovaný v 1. a 2. rade, ktorí prostredníctvom svojej právnej zástupkyne uviedli, že proti rozsudku podali odvolanie žalobcovia, v ktorom v rámci odôvodnenia nič podstatné neuviedli, čo by rozhodujúcemu súdu a účastníkom konania nebolo známe v rámci procesného konania a rozhodovania vo veci samej. Zároveň poukázali na skutočnosť, že žalovaný v 3. rade Q. A., N.. XX.XX.XXXX zomrel a dedičské konanie po ňom v súčasnosti nie je ukončené. Podľa názoru žalovaných rozsudok súdu prvej inštancie je dostatočne odôvodnený a sú v ňom uvedené a zdôvodnené všetky skutočnosti, ktoré žalobcovia namietajú vo svojom odvolaní a nie je nutné sa nimi zaoberať, keďže v odvolaní nie sú uvedené žiadne podstatné ani nové skutočnosti, ktoré by mali za následok iné právne, či skutkové posúdenie veci, preto rozsudok navrhujú v celom rozsahu potvrdiť.

11. Sporové strany nevyužili podanie písomnej odvolacej repliky ani dupliky.

12. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), v zmysle zásad ust. § 470 ods. 1 a 2 CSP, vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konania mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasledujúce CSP bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov v 1., 2. a 3. rade nie je dôvodné.

13. Odvolací súd v odvolacom konaní pokračoval s právnymi nástupcami žalovaného v 3. rade na základe právoplatného a vykonateľného uznesenia odvolacieho súdu č. k. 13Co/46/2020-552 zo dňa 26.01.2021.

14. Na potvrdenie správnosti prvoinštančného rozhodnutia k odvolacím námietkam žalobcov v 1., 2. a 3. rade odvolací súd uvádza nasledovné.

15. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

16. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym zistením skutkového stavu a nesprávnym právnym zistením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

17. K posúdeniu odvolacej námietky týkajúcej sa nesprávneho postupu súdu, spôsobujúceho porušenie práva odvolateľa na spravodlivý proces odvolací súd uvádza, že medzi zložky práva na spravodlivý proces (right to fair trial) možno zaradiť predovšetkým právo na prístup k súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia. Porušenie ktoréhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu síce predstavuje pochybenie súdu. Avšak o naplnenie odvolacieho dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) pôjde iba vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci realizáciu práv strany sporu, dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé. Konkrétne pochybenie súdu preto musí byť hodnotené v kontexte celého konania. Táto odvolacia námietka naplnená nebola, keďže po preskúmaní celého konania pred súdom prvej inštancie nebolo odvolacím súdom zistené porušenie žiadneho čiastkového procesného práva odvolateľa.

18. Pokiaľ sa odvolateľ nestotožňuje s vyhodnotením ním uvádzaných dôkazov, odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že to, že odvolateľ sa s názorom súdu prvej inštancie nestotožňuje, nepostačuje sama o sebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom sporových strán vrátane ich dôvodov a námietok.

19. Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získaní dôležitých poznatkov, na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci, a z ktorého potom vychádza a ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktoré objektívne zodpovedá stavu veci, je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdny sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať súladne s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoj nárok alebo sa bráni proti jeho uplatneniu, prípadne štádia samotného civilného procesu. Pokiaľ sa odvolateľ nestotožňuje s vyhodnotením ňou uvádzaných dôkazov, odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že to, že odvolateľ sa s názorom súdu prvej inštancie nestotožňuje, nepostačuje samo o sebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť Ústavného súdu (II. ÚS/4/94, II. ÚS/3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom sporových strán, vrátane ich dôvodov a námietok.

20. Predmetná odvolacia námietka je nedôvodná, keďže súd prvej inštancie rozhodoval na základe dôkazmi overeného skutkového stavu. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie nemožno považovať za taký, ktorý by bol okrem iného aj z ústavnoprávneho hľadiska neudržateľný, a teda spôsobilý na jeho derogáciu. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že odvolateľ explicitne, dostal v konaní pred všeobecným súdom s poukazom na ust. § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku odpoveď aj na túto námietku. (pozri I. ÚS 343/2020 zo dňa 07.07.2020).

21. K námietke nesprávnych skutkových zistení z vykonaných dôkazov § 365 ods. 1 CSP písm. f) odvolací súd poznamenáva, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej

veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktoré objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoje nárok alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. K námietke nesprávneho skutkového zistenia z vykonaných dôkazov odvolací súd taktiež uvádza, že vykonané dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti. Vyhodnotenie vykonaných dôkazov súd uvedie v odôvodnení rozsudku podľa § 220 ods. 2 CSP. Voľné hodnotenie dôkazov súdom prirodzene neznamená ľubovôľu hodnotenia. Súd hodnotí jednotlivý dôkaz z hľadiska jeho dôležitosti, zákonnosti a pravdivosti. Po individuálnej selekcii následne súd hodnotí všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. K nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov súd dospeje nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov, alebo porušením pravidiel formálnej logiky.

22. K námietke nesprávneho právneho posúdenia § 365 ods. 1 CSP písm. h) odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010).

23. K odvolacej námietke, že rozsudok trpí nedostatkom riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia, je nedostatočne odôvodnený, nezrozumiteľný a nepreskúmateľný, odvolací súd uvádza, že Civilný sporový poriadok určuje základné obsahové náležitosti a kvalitatívne požiadavky na odôvodnenie rozsudku, ktoré sú presne uvedené v ust. § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Z tohto ustanovenia sa dá vyvodiť aj záväzná logická štruktúra odôvodnenia. Po preskúmaní rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolacím súdom možno konštatovať, že súd vydal rozhodnutie, ktoré spĺňa požiadavky na odôvodnenie rozsudku podľa § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Z obsahu rozhodnutia súdu prvej inštancie mal odvolací súd za to, že k naplneniu tohto odvolacieho dôvodu nedošlo. V prvom rade sa súd prvej inštancie riadne zaoberal tým, čoho sa žalobcovia domáhali, aké skutočnosti tvrdili, a aké dôkazné prostriedky označili, riadne sa zaoberal vyjadreniami žalovaných a prostriedkami ich procesnej obrany a taktiež komplexne posúdil čiastkové skutkové tvrdenia strán a tieto aj riadne vyhodnotil. V odôvodnení taktiež uviedol, ktoré z rozhodných skutkových okolností preukázané boli a ktoré nie. Odvolací súd v tomto poukazuje na skutočnosť, že do odôvodnenia súdu prvej inštancie je potrebné zahrnúť iba rozhodné skutkové okolnosti, aby rozsudok neobsahoval nadbytočné informácie. Súd prvej inštancie sa taktiež v odôvodnení zaoberal vyhodnotením dôkaznej situácie a obsahom predmetného rozhodnutia je aj riadne hodnotenie dôkazov, ako aj riadne opísanie úvahy súdu prvej inštancie pri ich hodnotení. Aj táto časť odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie má logickú postupnosť. Taktiež možno konštatovať, že rozhodnutie súdu prvej inštancie má riadne uvedené právne posúdenie veci, pričom pod právnym posúdením sa rozumie činnosť, pri ktorej súd podriaďuje zistený skutkový stav pod príslušnú právnu normu. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie odcitoval právne normy a v ďalšej časti odôvodnenia vysvetlil, ktoré zo skutkových zistení odôvodňujú aplikáciu práve tejto právnej normy. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd považoval predmetnú odvoláciu námietku za nedôvodnú.

24. Prvou odvolacou námietkou bola skutočnosť, že samotné rozhodnutie súdu prvej inštancie nie je dostatočne odôvodnené čo do výrokov č. II a III predmetného rozsudku. Tu odvolací súd konštatuje, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je riadne, podrobne a zrozumiteľne odôvodnené ku všetkým trom výrokom svojho rozhodnutia. Uvedeným sa bude aj zaoberať odvolací súd v nižšie uvedenej časti svojho odôvodnenia.

25. K posúdeniu dôvodnosti nároku žalobcov v prvej časti výroku odvolací súd uvádza, že žalobcovia v 1. až 3. rade podali odvolanie iba proti II. a III. výroku rozhodnutia súdu prvej inštancie, preto posúdením dôvodnosti nárokov žalobcov v prvej časti výroku sa odvolací súd bližšie zaoberať nebude.

26. Čo sa týka ďalších odvolacích námietok ohľadne posúdenia dôvodnosti nárokov žalobcov v časti II. výroku, teda odvolacej námietky, že predmetnou darovacou zmluvou porúčiteľ prevádzal len pozemok bez domu alebo iný dom a k ďalšej námietke, že darovacia zmluva je zmätočná pre nesprávne uvedenie súpisného č. domu ako aj k tretiemu odvolaciemu dôvodu v rámci zamietavého výroku č. II, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dokazovanie zo strany žalobcov v 1. až 3. rade a toto zamietol a rovnako aj zamietol ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania, odvolací súd uvádza nasledovné.

27. V prvom rade sa potrebuje odvolací súd vysporiadať so skutočnosťou, že žalovaný v 3. rade dňa 19.12.2019 zomrel a bolo potrebné vyriešiť skutočnosť, či súd prvej inštancie mohol pri pojednávaní konanom dňa 19.12.2019 vo veci rozhodnúť z dôvodu úmrtia žalovaného v 3. rade v rovnaký deň. Zo súdneho spisu jednoznačne vyplýva, že rozsudok vo veci bol dňa 19.12.2019 vyhlásený o 11.45 hod, pričom úmrtie žalovaného v 3. rade nastalo v rovnaký deň, avšak o 16.00 hod, teda možno konštatovať, že súd prvej inštancie dňa 19.12.2019 o 11.35 hod mohol vyhlásiť rozhodnutie vo veci samej tak, že žalovaný v tom čase bol zároveň aj žalovaný v 3. rade Q. A., N.. XX.XX.XXXX, D.. XX.XX.XXXX.

28. Aj keď vo veci výroku I rozsudku súdu prvej inštancie nebolo podané odvolanie, odvolací súd na presvedčivosť rozhodnutia súdu prvej inštancie uvádza, že sa plne stotožňuje s odôvodnením tohto výroku, najmä s jeho podstatnou časťou uvedenou v odstavci č. 32 a 33 rozhodnutia súdu prvej inštancie. Rovnako s touto skutočnosťou súvisí aj odstavec č. 34 rozhodnutia súdu prvej inštancie. Uvedeným sa odvolací súd zaoberá najmä kvôli skutočnosti, že strany sporu v odvolacích dôvodoch napádali zamietnutie návrhu na vykonanie znaleckého dokazovania z odboru grafológie k darovacej zmluve z 20.12.1999. Tu je zrejmé, že takéto konanie v zmysle vykonaného znaleckého dokazovania z odboru grafológie by bolo nadbytočné aj vzhľadom na záver súdu, že ak rozhodnutie o povolení vkladu do katastra nehnuteľnosti nenadobudlo právoplatnosť za života prevodcu, nehnuteľnosti boli v čase smrti prevodcu v jeho vlastníctve a patria do dedičstva po ňom. Nie je teda žiaden procesný dôvod, aj v rámci zásady hospodárnosti a rýchlosti súdneho konania, aby sa po takomto právnom závere vykonávalo odborné posudzovanie darovacej zmluvy prostredníctvom znaleckého dokazovania z odboru grafológie, odvetvia písmoznalectvo.

29. K II. výroku ohľadne zamietavej časti rozhodnutia, ktorá súvisela s posúdením dôvodnosti nároku na určenie rodinného domu súp. č. XX do dedičstva, odvolací súd uvádza, že správne súd prvej inštancie uzavrel skutočnosť, že aj keď údaj o súpisnom čísle domu prevedeného darovacou zmluvou z 09.10.1990 bol nesprávny, v konaní bolo vykonané rozsiahle dokazovanie prostredníctvom ktorého sa podarilo dokázať vôľu darcu previesť darovacou zmluvou dom so súp. č. XX, ktorý bol v zmysle aj tejto darovacej zmluvy riadne identifikovaný práve geometrickým plánom č. XXX-X-XXXX-XX/XX z 23.05.1979. V zmysle tejto chyby v písaní u darovacej zmluvy ohľadne súpisného č. domu sa plne odvolací súd stotožňuje s právnym posúdením súdu prvej inštancie, ktorý poukazuje nie len na rozhodnutia Ústavného súdu ale aj Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré v zásade spejú k záveru, že neplatnosť zmluvy má byť reštriktívnou výnimkou a nie zásadou a v danej veci by sa mala uplatniť zásada, že úkon treba vykladať skôr tak aby platil, než ako keby nemal platiť. Správne potom podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie s prihliadnutím na uvedené nevyhodnotil skutočnosť nesúladu označenia súpisného č. domu postaveného na parcele Z. XX v zmluve a súp. č. v geometrickom pláne vymedzujúcom predmet prevodu za dôvod absolútnej neplatnosti darovacej zmluvy, v tejto časti z dôvodu jej neurčitosti a výkladom vôle vychádzajúcom z konkrétnych dôkazov vykonaných v konaní, správne dospel k záveru, že predmetom prevodu bol okrem pozemku E. N. XX aj samotný dom, ktorý v tom čase na ňom stál a mal súp. č. XX.

30. Následne súd prvej inštancie správne vyhodnotil aj námietku voči vznesenej námietke premlčania, keď správne konštatoval, že žalobcovia v 1. a 3. rade sa nedovolali relatívnej neplatnosti písomne a adresne voči ostatným účastníkom darovanej zmluvy, ktorej písomná forma je určená samotným zákonom, ale samotná námietka bola vznesená len ústne v rámci pojednávania, ktoré sa konalo dňa 17.09.2019. Ohľadne skutočnosti ako sa správne dovolať relatívnej neplatnosti právneho úkonu, jednoznačne takýto prejav je potrebný urobiť v písomnej forme vždy, ak je zákonom ustanovená písomná forma právneho úkonu, čo v prípade nehnuteľnosti je jednoznačné. Rovnako po právnej stránke možno

vyhodnotiť právo dovolať sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote. Po uplynutí tejto lehoty už nie je možnosť úspešne domáhať sa relatívnej neplatnosti. Pre daný prípad platí, že v tom čase oprávneným subjekt pre dovolanie sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu bola ohľadne domu so súp. č. XX, ktorý patril do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, len V. A. D.. F. XX.XX.XXXX, neuplatnením tohto práva manželkou poručiteľov sa tak tento právny úkon, aj keď bol relatívne neplatný stal platným právnym úkonom. Z týchto dôvodov nebola ani dôvodná námietka žalobcov v 1. až 3. rade ohľadne zamietnutia návrhu na opätovné predvolanie a vypočutie svedka p. J. K., ktorého výpoveď by nijako nemohla zvrátiť takéto právne posúdenie veci a v rámci zásady rýchlosti a hospodárnosti konania súd prvej inštancie správne takýto návrh na opätovné predvolanie a vypočutie svedka ako návrh na vykonanie dokazovania zamietol.

31. Rovnako aj záverečná odvolacia námietka týkajúca sa dobrých mravov pri vznesenej námietke premlčania bola súdom prvej inštancie posúdená správne a výpoveď a vypočutie svedka p. J. K. by na uvedenej skutočnosti nič zmeniť nemohla. Aj v zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Cdo/249/2014 jednoznačne vyplýva, že znaky konania vykazujúce priamy úmysel poškodiť druhého účastníka je potrebné vyvodzovať z okolností, za ktorých bola námietka premlčania tohto nároku uplatnená a nie z takých okolností a dôvodov, z ktorých je vznik uplatňovaného nároku odvodzovaný, pričom tieto okolnosti musia byť naplnené vo výnimočnej intenzite, aby bol odôvodnený tak významný zásah do právnej istoty, akým je neumožnenie práva uplatniť námietku premlčania. Rovnako sa odvolací súd stotožňuje so skutočnosťou, že predmetná námietka bola vznesená až po uplynutí 28 rokov od registrácie darovacej zmluvy zo dňa 09.10.1990, ktorá skutočnosť nemôže byť v rozpore s dobrými mravmi, pretože neprihliadnutie na ňu by neprípustne zasahovalo do právnej istoty subjektov posudzovaného právneho vzťahu.

32. Rovnako čo sa týka samotnej náhrady trov konania súd prvej inštancie zastal správny názor, že žalovaní v 1. až 3. rade boli v konaní mierne neúspešnejší než žalobcovia v 1. až 3. rade. Takýto mierny neúspech nebolo potrebné v konaní zohľadniť. Správne súd prvej inštancie u žalovaných v 1. až 3. rade pred smrťou žalovaného v 3. rade poukázal na skutočnosť, že ich mierny neúspech je potrebné zohľadňovať aj v rámci posúdenia skutočnosti, že počas samotného konania prejavovali záujem o uzavretie zmiernosti so žalobcami v 1. až 3. rade, pričom títo bez relevantných dôvodov uzavretie súdneho mieru v zásade odmietali.

33. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd poukazuje aj na to, že teda správne výroku vo veci samej zodpovedá aj správny výrok o trovách konania.

34. Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 ods. 1, 2 CSP rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

35. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ustanovenia § 396 ods. 1 v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, pričom odvolanie žalobcov v 1. až 3. rade bolo vyhodnotených ako nedôvodné, a preto bol priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania žalovaným v 1. a 2. rade, a to z toho dôvodu, že v čase podania odvolania už žalovaný v 3. rade bol poručiteľom, pričom následne v samotnom odvolacom konaní po rozhodnutí odvolacieho súdu o pokračovaní v konaní s právnymi nástupcami po žalovanom v 3. rade uznesením, č. k. 13C/46/2020-552 zo dňa 26.01.2021 sa právni nástupcovia žalovaného v 3. rade vo veci podaného odvolania nevyjadrovali a tým pádom im ani žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli. Preto bol priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania žalovaným v 1. a 2. rade proti neúspešným žalobcom v 1. až 3. rade v plnom rozsahu.

36. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).
Dovolať musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).
V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).